

● شهر تاریخی سیمره (ماداکتو)

از مردم خونگرم دره‌شهر که آدرس مکان‌های تاریخی را می‌پرسیم نخستین جایی که ذکر می‌کنند شهر تاریخی سیمره است. شهر تاریخی سیمره (ماداکتو) در حاشیه غربی دره‌شهر قرار دارد. قدمت این شهر باستانی به حدود هزار و ۴۰۰ سال پیش یعنی به اوایل قرن‌های اسلامی و اواخر دوران ساسانی بازمی‌گردد و مرکز ایالت مهرجان قذق یا مهرجان کدک بوده و به عبارتی پایتخت تابستانی حکومت آن دوران محسوب می‌شده است.

این شهر با نام‌های متعددی چون ماداکتو، مهرجان کده، مهرجان قذق و مهرگان کده شناخته می‌شود. در ویرانه‌های به جای مانده از ماداکتو، آثار شهرسازی که در دوره ساسانیان معمول بوده به چشم می‌خورد خانه‌آرایی، بنای مسجد، اماکن حاشیه سیل بند و اماکن مسکونی حاشیه‌نشین شهر مکان‌های پیدا شده در کاوش‌های متعدد در این محوطه تاریخی است.

جالب است بدانید که این شهر باستانی دارای برج‌های نگهبانی، خیابان و حتی سامانه آبکشی و دفع فاضلاب بوده است.

در ماداکتو گچبری‌های منحصر به فردی بدست آمده است که در نوع خود بی‌نظیر هستند حتی در اکتشافات باستان‌شناسی این منطقه سکه‌های بسیاری یافت شده است که آن‌ها را متعلق به خسرو سوم و جانشینان او می‌دانند.

شهر باستانی سیمره از نخستین آثار ثبت شده در فهرست آثار ملی ایران است که در تاریخ ۲۴ شهریور ۱۳۹۰ به شماره ۶ به ثبت ملی رسیده است.

کسی چه می‌داند شاید ماداکتو به دلیل وقوع زلزله‌ای مهیب در سال ۳۲۵ هجری شمسی ویران و خالی از سکنه شده؛ با وجود این بقایایش هنوز پابرجاست.

● قلعه پوراشرف (شیخ مکان)

قلعه یا دژ در ایران باستان، جایگاه ویژه‌ای داشته‌اند و دره‌شهر نیز دارای قلعه‌های متعدد است یکی از این قلعه‌ها قلعه پوراشرف است؛ این قلعه در سال ۱۳۳۵ هجری قمری به دستور «میرسید محمدخان پوراشرف» حاکم وقت منطقه در دوره قاجاریه ساخته شده است. در حال حاضر قسمت‌های اعظم بنا فرو ریخته، ولی آثار کلی ساختمان محفوظ مانده است. این قلعه زیبا در سه طبقه ساخته شده و در مجموع دارای پنج برج و ۳۰ اتاق است که به آن کاربری نظامی و مسکونی می‌دهند. قلعه شیخ مکان یکی از بی‌نظیرترین قلعه‌های دره‌شهر است. در ورودی شمالی قلعه ۹ بیت شعر روی تخته‌سنگی حکاکی شده که زمان تعمیر ساختمان با حروف ابجد در آن ذکر شده است.

● قلعه هزار درب

هر جای دره‌شهر که قدم می‌گذاریم پر است از آثار تاریخی ناب، یکی از این آثار قلعه هزار درب است که قدمتش به دوره ساسانی می‌رسد.

نمای اصلی این اثر، طاق‌های هلالی شکل است و با توجه به ساختار معماری، قلعه یا پادگان نظامی بوده است. مصالح به کار رفته در ساخت این قلعه شامل سنگ‌های تراشیده و قلوه‌سنگ‌هایی است که از گچ پخته به عنوان ملات استفاده شده است. پلان اصلی این قلعه مستطیل شکل و راهروهایی طولانی در چهار جهت قرار گرفته و به وسیله درگاه‌هایی به اتاق‌های داخل مرتبط می‌شود.

● تنگه بهرام چوبین

اما محال است به دره‌شهر سفر کنید و مجذوب تنگه بهرام چوبین نشوید. این تنگه یکی از زیباترین پدیده‌های دره‌شهر است که زیبایی حیرت‌آورش چشم هر بیننده‌ای را خیره می‌کند. مورخان این مکان را شکارگاه بیلاقی و بنا به روایاتی، مخفیگاه یکی از سرداران معروف ایرانی به نام بهرام چوبین می‌دانند. به خاطر وجود دیوارهای ساروجی و محکم این منطقه و وجود برج‌های متعدد دیده‌بانی، این دره احتمالاً مخفیگاه بهرام چوبین بوده است.

این تنگه علاوه بر اینکه یک اثر طبیعی به شمار می‌رود، مجموعه‌ای از آثار تاریخی را نیز در خود جای داده است؛ در این مکان آثار تاریخی ارزشمندی از جمله قلعه‌های بزرگ، چهار آب‌انبار حجاری شده، پلکان سنگی و دیوارکشی ارتفاعات ورودی تنگه وجود دارد.

داخل تنگه بهرام چوبین و همچنین محدوده پشت آن، محیط بسیار مناسب و بکری برای حضور متعدد حیوانات و پرندگان مختلف است و به نظر می‌رسد در

دوران باستان شکارگاه بوده است. روی صخره‌های این تنگه دیوارهایی ساخته شده که آن را تبدیل به یک منطقه امن کرده است به طوری که دشمنان به راحتی نتوانند وارد این تنگه شوند. بیشتر این دیوارها از سنگ و گچ ساخته شده‌اند. تنگه بهرام چوبین آثار دیدنی زیادی را در دل خود دارد که متأسفانه برخی از آن‌ها به مرور زمان ویران شده‌اند. به عنوان نمونه، در داخل تنگه آثاری از یکسری پلکان‌های سنگی وجود دارد که روی دیوارهای سنگی قرار دارند.

● پل گاومیشان

در فاصله ۳۰ کیلومتری دره‌شهر و در مرز بین دو استان لرستان و ایلام نیز پل گاومیشان روی رودخانه سیمره واقع شده است، این پل به دوره ساسانیان تعلق دارد. این اثر در ۳ اسفند ۱۳۷۷ با شماره ثبت ۲۲۲۲ به عنوان یکی از آثار ملی ایران در محدوده استان ایلام به ثبت رسیده است.

● گورستان اِرمو

یکی از مکان‌های مورد علاقه گردشگران در دره‌شهر گورستان ارمو است؛ گورستان ارمو از منحصربه‌فردترین گورستان‌های قرن متأخر اسلامی است و به خاطر تزئینات جالب روی سنگ قبرهایش بسیار مورد توجه است.

تزئینات روی سنگ قبرها به دو صورت کتیبه‌نگار و نقوش متنوع نشان‌دهنده ماهیت و موقعیت اجتماعی و مذهبی متوفیان است که به دو شیوه گود و برجسته روی سنگ ایجاد شده است. سنگ‌مزارهای قبرستان ارمو به دو نوع خوابیده (افقی) و ایستاده (عمودی) هستند و در بعضی مناطق در یک قبر ترکیبی از این دو هم قابل مشاهده است. بعضی از قبرها دارای سنگ‌نوشته‌هایی با مضامین خاص و نیز متعلق به حداکثر یک قرن پیش هستند و این حکاکی روی مزارها نشان از هنرمندی حکاکان آن دوره دارد. متأسفانه در حال حاضر بسیاری از سنگ قبرها به علل متعدد از جمله باد، باران و عوامل انسانی شکسته شده یا سطح آن‌ها فرسایش یافته است و امروزه تعداد اندکی از آن‌ها در محوطه باقی مانده‌اند.

● آتشکده چهار طاقی دره‌شهر

آتشکده چهار طاقی نیز در روستای سرخ‌آباد در محلی موسوم به «تنوره سرخ گچی» واقع شده است. این اثر تاریخی مهم در فهرست آثار ملی کشور ثبت شده و در نوع خود بی‌نظیر ساخته شده است. با توجه به مصالح و سبک معماری، بنا مربوط به اوایل دوره اسلامی است و قدمت آن به بیش از هزار و ۴۰۰ سال پیش می‌رسد. در قسمت جنوبی چهارطاقی بقایای پلکانی به طول ۱۰ متر و عرض یک متر با شیب ملایم وجود دارد که احتمالاً ورودی بنا بوده است.

● انبارهای تاریخی روستای زید

روستای زید نیز در مسیر ایلام به دره‌شهر و در ۲۵ کیلومتری دره‌شهر قرار دارد. روستای زید دره‌های بزرگ و شگفت‌انگیز و طبیعت دیدنی دارد. تمام دره‌شهر طبیعتش عالی و آب و هوایش دل‌انگیز است.

در دره‌های شگفت‌انگیز روستا صخره‌هایی روبه‌روی هم واقع شده‌اند که در دل آن‌ها، انبارهایی برای ذخیره گندم و برخی نیز برای ذخیره نمک ساخته شده‌اند.

این انبارها طوری طراحی شده‌اند که گندم‌ها را تا سه سال به خوبی نگه دارند بدون آنکه فاسد شده و از بین بروند. تعداد این انبارها در روستا ۳۰ عدد است و به نظر می‌رسد مهم‌ترین انگیزه روستاییان برای ساخت این انبارهای صخره‌ای، پس از حفظ و نگهداری گندم سالم، محافظت از آن‌ها از دست راهزنان بوده است.

اوج ساخت و ساز و کاربرد این انبارها به دوران اسلامی به خصوص صفویه و قاجاریه برمی‌گردد.

● پارک تفریحی سراب دره‌شهر

پارک تفریحی سراب با مساحت ۵۰ هکتار نیز یکی از جاذبه‌های شهرستان دره‌شهر است که گردشگران و بازدیدکنندگان می‌توانند با فراغ بال در آنجا استراحت کرده و به تفریح بپردازند. این پارک دارای فضای سبز مناسب و دریاچه‌ای زیبا بوده و از امکانات لازم برای پذیرایی از مراجعه‌کنندگان برخوردار است.

در داخل این پارک چشمه آبی گوارا و شیرین وجود دارد که از دل کبیرکوه بیرون می‌آید. پارک تفریحی سراب دره‌شهر مانند نگینی سبز در دامنه کبیرکوه به چشم می‌آید.

از مردم خونگرم دره‌شهر که آدرس مکان‌های تاریخی را می‌پرسیم نخستین جایی که ذکر می‌کنند شهر تاریخی سیمره است. شهر تاریخی سیمره (ماداکتو) در حاشیه غربی دره‌شهر قرار دارد